

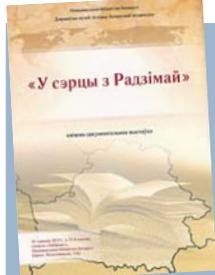
ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА З 1955 ГОДА ●

● NO.26 (3290) ●

● ЧАЦВЕР, 19 ЛІПЕНЯ, 2012

ШТОТЫДНЁВІК “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЧЫТАЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ: WWW.GOLAS.BY

**Падзеі
знайшлі
адлюстраванне**
Стар. 2

**Мелодыі святла
і дабрыні**
Фестываль духоўнай
музыкі “Магутны Божа”
аб’ядноўвае людзей
Стар. 3

**Каб не счарсцвелі
душы...**
Мінскаму Дому
міласэрнасці споўнілася
10 гадоў Стар. 4

РОДНЫ БЕРАГ

Духоўны скарб, высокая вяршыня

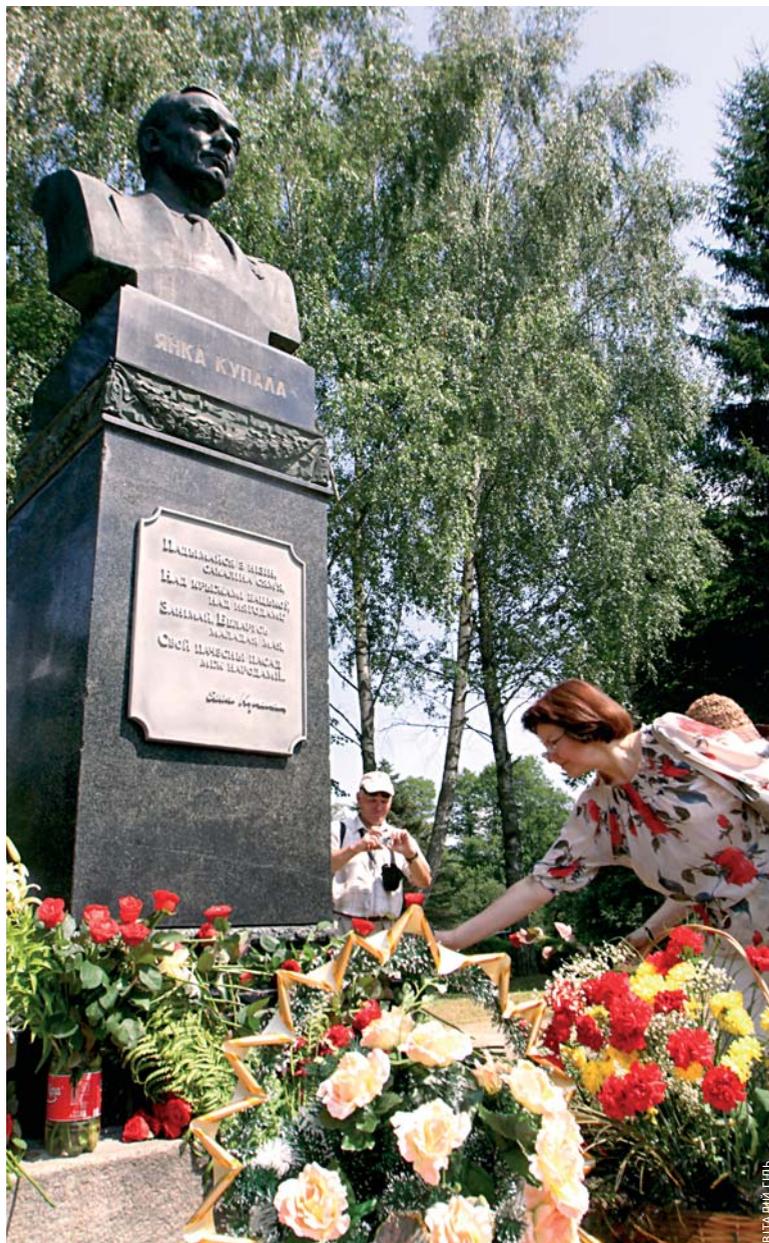
У Вязынцы, дзе 130 гадоў таму нарадзіўся Янка Купала, годна святкавалі юбілей слаўнага сына зямлі беларускай

Іван Ждановіч

Водар сена... Вытанчаны і ў той жа час — такі зямны і родны! Мінская электрычка, гукнуўшы, рушыла далей, на Маладзечна. А шматлікіх гасцей Купалаўскага свята паэзіі, песні і народных рамёстваў, якія высыпалі з вагонаў, адразу ж, на пероне прыпынку “Вязынка”, забіраюць у салодкі палон пахі маленства, водары Купалля. Так здорава, прыкмячаю: траву прычыгунцы падкасілі напярэдадні. І самадзейныя артысты ў нацыянальных строях вітаюць песняй гасцей пры дарожцы, што вядзе да Купалавай хаты. Мой спадарожнік, сын Уладзімір, з асалодай удыхаючы на поўныя грудзі вязынкаўскі цудадзей-

ны дух, згадвае, як некалі тут непадалёк мы былі ўсю ноч на Купаллі...

Вельмі цесна тут і ў рэальнасці, і, як цяпер гавораць, у віртуальнасці перапляліся розныя пласты часоў, культур, падзей... Пакланіцца Купалавай калысцы штогод прыязджаюць у гэты маляўнічы куток тысячы людзей з Беларусі і замежжа. Такіх розных! Значыць, ён і па сёння для іх — цікавы суб’яднік, дарадца. А ў Вязынцы — ягоны пачатак. Хочацца наблізіцца да таямніцы таленту? Так, будучы Пясняр пабачыў свет 7 ліпеня 1882 года, у Іванаў дзень па народным календары. Таму, вядома, і назвалі яго Яськам, Янкам. І варта згадаць у дзень нараджэння Купала добрым словам

Кветкі да помніка Янку Купалу ў Вязынцы

ягоных бацькоў — шляхція па духу, ды ўжо на той час не па сацыяльным статусе Дамініка і Бянігну-Багумілу Луцэвічаў. Пэўна, як нарадзіла Янку маці, гэтаксама пахла наваколле купальскімі кветкамі, сенам, ліпавым цветам... Старыя ліпы,

дарэчы, і сёння ўпрыгожваюць Вязынку, бароняць гасцей ад спякоты. Хлопчыку Яську на канавана было стварыць неацэнны духоўны скарб нацыі, а самому стаць яе гонарам, высокай вяршыняй на культурнай прасторы. → Стар. 4

Чужой бяды не бывае

Кацярына Мядзведская

Беларусы збіраюць сродкі на дапамогу пацярпелым ад ліўняў і паводкі на Кубані

Першая партыя гуманітарнай дапамогі ад Прэзідэнта Беларусі дастаўлена на Кубань на мінулым тыдні. На борце самалёта Іл-76, які 12 ліпеня прылятаў у Анапе, былі коўдры, прадукты харчавання, пітная вада, пасцельныя прыналежнасці, медыкаменты. Груз сфармаваны з дзяржаўнага матэрыяльнага рэзерву.

Беларускае таварыства Чырвонага Крыжа збірае сродкі для пацярпелых ад грамадзян, арганізацый і прадпрыемстваў. Галоўны спецыяліст па сувязях са СМІ таварыства Юлія Кудашова адзначыла, што сродкі будуць накіраваны жыхарам Краснадарскага краю праз расійскі Чырвоны Крыж. Ахвяраванні пойдучы на закупку і транспарціроўку медыкаментаў і медабсталявання, адзення, сродкаў асабістай гігіены і санітарнай ачысткі, абсталявання для прытулкаў, сродкаў камунікацыі, пошуку без вестак згінулых і на іншыя патрэбы.

Дарэчы, разам з расійскімі выратавальнікамі ў рэгіёне працуюць і беларускія добраахвотнікі. Так, юнакі і дзяўчаты са студаграда “Вера” дапамаглі ліквідаваць наступствы стыхіі ў курортным комплексе “Надзея”, што ў пасёлку Кабардзінка, гэта за 20 кіламетраў ад пацярпелага горада Геленджыка. Амаль адразу пасля патопу студэнты ўзялі рыдлёўкі, ведры, іншы інвентар і вычэрпвалі ваду з памяшканняў комплексу, расчышчалі тэрыторыю.

Увогуле ж беларусаў сярод пацярпелых на Кубані няма. Аднак нашы суайчыннікі ў Краснадарскім краі таксама збіраюць сродкі для дапамогі тым, каму нашкодзіла стыхія. Ганаровы консул Беларусі ў Краснадарскім краі, лідар беларускай абшчыны рэгіёна Алег Невяркевіч паведаміў, што туапсінская дыяспара збірае дзіцячыя рэчы, пасцельныя прыналежнасці. А калі спатрэбіцца, то людзей могуць часова размясціць і ў санаторыі “Белая Русь”, заверыў Алег Невяркевіч, дырэктарам якога ён з’яўляецца.

Нагадаем, што трагедыя на Кубані здарылася ў ноч з 6 на 7 ліпеня, калі вялікія ліўні абрынулася адразу на тры раёны краю. Рэкамі вады з гор накрыла спачатку Геленджык, а затым Новарасійск і Крымск. Стыхія забрала жыцці больш за 170 чалавек.

ЗЕМЛЯКІ

На ўсіх адна Айчына

У розных кутках свету нашы суайчыннікі адзначалі Дзень незалежнасці Беларусі. Нехта ўскладаў кветкі да помнікаў і мемарыялаў, іншыя збіраліся вузкім колам сяброў у каго з актывістаў супалак. А ў Цюмені ўрачыстасць мела шырокі розгалас. Як тое адбывалася, расказвае наша зямлячка Людміла Бакланова, прафесійная журналістка з Заходняй Сібіры.

Беларусы з Цюмені

здалёку, да зямлі продкаў. Штогод беларусы Цюмені ўрачыста адзначаюць Дзень незалежнасці Беларусі. Вось і сёлета 3 ліпеня мы сабраліся ўсе разам у канферэнц-зале консульства. Нас вітаў Ганаровы консул Рэспублікі Беларусь

у Цюменскай вобласці Уладзімір Шугля. Ладзіўся ўрачысты прыём, прысвечаны Дню Незалежнасці Рэспублікі Беларусь і 68-й гадавіне вызвалення Мінска ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Частку арганізацыйных клопатаў, як заўсёды, узялі на сябе актывісты цюменскіх абласных грамадскіх аб’яднанняў “Саюз-інтэграцыя брацкіх народаў” і “Нацыянальна-культурнае таварыства “Аўтаномія Беларусь”.

Заўсёды прыемна, калі табе рады. Беларусы паказалі, як прыгожа, гасцінна ўмеюць сустраць сяброў. Гасцей “з парога” віталі нашы землякі ў беларускіх нацы-

янальных касцюмах з усмешкамі, цёплымі прывітаньнямі. Раздавалі буклеты пра шматграннае, сацыяльна актыўнае жыццё цюменскіх беларусаў. У зале ішлі відэасюжэты пра сучасную Беларусь.

Да гасцей і землякоў звярнуўся Уладзімір Шугля. Ён нагадаў, што рашэнне сумясціць дзве значныя даты ў жыцці беларусаў прынята па выніках рэспубліканскага рэфэрэндуму 1996 года. Уладзімір Фёдаравіч гаварыў, што Беларусь заплаціла вялікую цану за сваю незалежнасць: страшная Вялікая Айчынная вайна забрала жыццё кожнага трэцяга беларуса. → Стар. 2

ЗЕМЛЯКІ

На ўсіх адна Айчына

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 1)

Фашысты разбурылі больш за палову гарадоў і райцэнтраў рэспублікі, знішчылі больш за дзевяць тысяч вёсак і мястэчак, а 628 спалілі разам з жыхарамі. Консул падкрэсліў, што ў баях за вызваленне Беларусі ўдзельнічалі прадстаўнікі ўсіх рэспублік Савецкага Саюза, у тым ліку і жыхары Цюмені. Таму для расіян свята 3 ліпеня — сваё, роднае, крэўнае.

Уладзімір Шугля з канкрэтнымі фактамі, лічбамі распавёў, як ідзе працэс інтэграцыі паміж Цюменскай вобласцю і Беларуссю — у прамысловасці, сельскай гаспадарцы, а таксама ў навуцы, культуры. Развіваюцца цесныя гандлёва-эканамічныя ўзаемасувязі паміж прадпрыемствамі.

Дарэчы, у зале былі намеснік губернатара Цюменскай вобласці Уладзімір Мазур, дэпутаты абласной Думы, кіраўнікі філіялаў беларускіх дыяспар рэгіёну, прадстаўнікі грамадскіх арганізацый, бізнесу. Сярод ганаровых гасцей — генеральны консул Украіны ў Цюмені, ганаровы консул Рэспублікі Казахстан. Словы павагі да Беларусі выказалі прадстаўнікі гарадской адміністрацыі і грамадскасці. Многія выступоўцы падкрэслівалі, што Беларусь у іх лёсе таксама шмат значыць.

На прыёме тыя, хто мае бела-

Беларуская песня ў Цюмені жыве і жыць будзе доўга

рускія родавыя карані, згадвалі сваё нялёгкае пасляваеннае дзяцінства, родных, якія і цяпер жывуць на Беларусі. Многія захапляліся тым, што ў Беларусі высокая побытавая культура, выпускаецца харчовая і іншая прадукцыя высокай якасці. Радуюць тых, хто наведвае Радзіму, ураджайныя палі і шчырая гасціннасць беларусаў. Гаварылі пра тое, што няма нацый добрых ці дрэнных — ёсць добрыя і дрэнныя людзі. І пра тое, што

ў сучасных умовах тэзіс пра міжнацыянальную талерантнасць або памяркоўнасць варта замяняць ідэяй яднання народаў, якія жывуць у адной дзяржаве, і ўзаемнага пранікнення розных культур. Усе, хто пабываў у Беларусі, нясуць у сэрцах цеплыню сустрэч, згадваюць абавязковасць і адказнасць людзей, якія прымаюць гасцей.

Пад час прыёму Музей беларускай культуры, размешчаны ў канферэнц-зале консульства, па-

поўніўся многімі памятнымі падарункамі, паднесенымі ў гонар свята. Не раз давялося чуць: Уладзіміру Фёдаравічу Шуглю ўдалося згуртаваць цюменцаў, розных па ўзросце, нацыянальнасці вакол адной праўды: “Калі ты ў маім сэрцы, Расія, то і ў сэрцы маім — Беларусь”. Гэта, дарэчы, радок аднаго з вершаў, які ўжо стаў не проста песняй — гімнам беларусаў Цюмені.

Людміла Бакланова,
г.Цюмень

Блізкія сябры

Іван Іванаў

Беларусь і Малдова шмат робяць, каб надзейна абараніць правы нацыянальных меншасцяў

Нядаўна ў Мінску пабывала Парламенцкая дэлегацыя Рэспублікі Малдова. Пад час візіту прайшло чарговае, ужо дзявятае па ліку пасяджэнне Беларуска-Малдаўскай міжведамаснай дарадчай камісіі па забеспячэнні правоў асоб, якія належаць да нацыянальных меншасцяў. У рабоце камісіі ўдзельнічалі Упаўнаважаны па справах рэлігій і нацыянальнасцяў Беларусі Леанід Гуляка і генеральны дырэктар Бюро міжэтнічных адносін Рэспублікі Малдова Алена Белякова. Асноўная гаворка вялася, вядома ж, пра тое, як жывецца нашым суайчыннікам у Малдове і малдаванам у Беларусі. Аналізавалася, як выконваюцца папярэднія дамоўленасці, якія грунтуюцца на адпаведным Пагадненні ад 9 верасня 1997 года паміж урадамі Беларусі і Малдовы. З улікам патрабаванняў часу намечаны і новыя мерапрыемствы, якія пасадзейнічаюць пашырэнню міжведамаснага супрацоўніцтва на перспектыву.

У пасяджэнні ўдзельнічалі таксама галоўны спецыяліст апарата Упаўнаважанага па справах рэлігій і нацыянальнасцяў Беларусі Аляксей Лапуноў і намеснік старшыні створанага пры ім Кансультацыйнага міжэтнічнага савета Кімі Ры, старшыня грамадскага аб'яднання “Абшчына малдаван” Антаніна Валько. Яны дзяліліся досведам працы, выказвалі меркаванні наконт таго, што яшчэ трэба зрабіць, каб беларусы ў Малдове і малдаване ў Беларусі адчувалі сябе як дома.

ЯК СПРАВЫ, ДЫЯСПАРА?

Цікавыя знаходкі этнографіі

Новая экспазіцыя ў беларускім музеі ў польскай Гайнаўцы расказвае пра колішнія заняткі вясковых рамеснікаў

Многія з тых рамёстваў, што прадстаўлены на выставе сёння, ужо, на жаль, не існуюць. Так, не сустраеш колавых спраў майстроў — стэльмахаў, ды і бондараў

з цеслярамі засталася не так многа. Па словах навуковага кансультанта выставы Нэлі Шчука, сёння і так званыя жывыя рамёствы набылі сувенірныя рысы. “Нават ганчары не робяць больш керамічнага посуду для гаспадарчых патрэбаў, — разважае Нэлі Шчука. — Пэўна, толькі сталяры вырабляюць яшчэ традыцыйныя рэчы. А астатнія — і

кавалі, і ткачыкі — гэта ўжо гісторыя”. Выстава ў музеі падзелена на раздзелы. І кожны з іх прысвечаны розным традыцыйным заняткам беларусаў — ткацтву, кавальству, ганчарству, рыбалцы. Дарэчы, большасць з прадстаўленых экспанатаў трапілі на экспазіцыю дзякуючы этнаграфічным экспедыцыям па Падляшшы

Ансамбль “Лянок” з латышкага горада Елгава сёлета радаваў песнямі жыхароў Дуброўна

Сувенір на шчасце

Фальклорны ансамбль беларускай песні “Лянок”, што створаны пры Елгаўскім беларускім таварыстве ў Латвіі, сёлета ўпершыню ўдзельнічаў у Міжнародным фестывалі песні і музыкі “Дняпроўскія галасы”, які штогод ладзіцца ў горадзе Дуброўне Віцебскай вобласці

Фестываль праходзіў ужо ў дзевятнаццаты раз. І зноў у Дуброўна прыехалі творчыя — прафесійныя і аматарскія — калектывы з рэгіёнаў Беларусі, Расіі, Украіны, Літвы, Латвіі, Эстоніі, Польшчы.

Гасцінная Дубровеншчына падрыхтавала нямала цікавых сюрпрызаў: гэта і тэатралізаваныя

паказы, і пачастунак стравамі нацыянальнай кухні, і творчая лабораторыя майстроў народных промыслаў і рамёстваў. Госці таксама прывезлі ў Дуброўна падарункі. Па традыцыі — сувеніры, нацыянальныя лялькі, вырабленыя ўручную, якіх за амаль дваццаць год правядзення фестывалю сабралася цэлая калекцыя. А яшчэ артысты на працягу трох дзён здзіўлялі глядачоў сваім майстэрствам. Кожны калектыв-удзельнік прадстаўляў канцэртную праграму, якая доўжылася больш за гадзіну. Радаваў дубровенцаў на свяце арыгінальнымі творчымі нумарамі і беларускі “Лянок” з Латвіі. Прычым у яго праграме былі як беларускія песні, так і латышскія.

Бо, па ўмовах конкурсу, кожны калектыв павінен быў прадставіць нацыянальныя музычныя здабыткі тых краін, адкуль прыехаў.

Самым яркім момантам фестывалю ў Дуброўне стаў, безумоўна, гала-канцэрт удзельнікаў, калі кожны калектыв выйшаў на галоўную пляцоўку горада. А на памяць выступоўцы атрымлівалі традыцыйныя сувеніры — “дняпроўскага салаўя”.

Керамічная фігурка спяваючай птушкі доўга будзе нагадваць пра гасцінню Дубровеншчыну, пра першае выступленне на міжнародным узроўні і артыстам “Лянка”. І, безумоўна, будзе натхняць на будучыя поспехі.

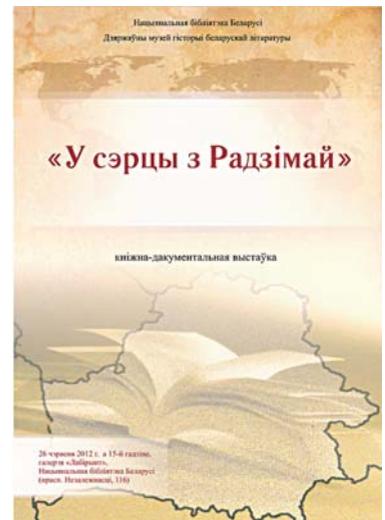
ЭКСПАЗІЦЫЯ

Падзеі
знайшлі
адлюстраванне

На выставе ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі “У сэрцы з Радзімай” былі прадстаўлены выданні, якія расказваюць пра стварэнне за мяжой беларускіх дыяспар, даведнікі, а таксама творы празаікаў і паэтаў беларускага замежжа

Значнае месца ў экспазіцыі занялі рэдкія матэрыялы, прысвечаныя прадстаўнікам літаратурнага аб'яднання беларусаў у Польшчы “Белавежа”, жыццю беларусаў у Латвіі. Ёсць там і фотаздымкі з Першага фестывалю мастацтваў беларусаў свету, які праходзіў летась у Віцебску і Мінску.

З прывітальным словам пад час адкрыцця выставы выступіла намеснік дырэктара Нацыянальнай бібліятэкі Алена Даўтаполава. Супрацоўнікі Інстытута культуры Беларусі доктар філалагічных навук, прафесар Адам Мальдзіс і Галіна Івуць гаварылі аб тым, што варта адрадыць адпаведны музей

Пра выставу нагадвала афіша

пра жыццё беларусаў замежжа, які некалі існаваў пры Нацыянальным навукова-асветніцкім цэнтры імя Францыска Скарыны. Яго, дарэчы, часта наведвалі суайчыннікі. Такі музей, між іншым, хутка можа адкрыцца ў сценах Інбелкульту. Значную частку музейных фондаў складуць менавіта кніжныя выданні.

Старшыня таварыства “Беларусь – Бельгія” Тамара Антановіч нагадала цікавыя факты пра беларусаў гэтай заходняй краіны. Аўтар выданняў “Беларусы ў Аўстраліі” і “Беларусы ў Вялікабрытаніі” Наталія Гардзіенка паведаміла, што працуе над кнігай пра беларусаў Канады. Сярод выступоўцаў былі дырэктар Музея гісторыі беларускай літаратуры Лідзія Макаравіч і літаратуразнаўца, аўтар кнігі пра беларускае замежжа, кандыдат філалагічных навук Лідзія Савік.

Народны ансамбль песні “Таманіна” Белдзяржуніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі пад кіраўніцтвам Наталлі Сазановіч дарыў публіцы цудоўныя хвіліны: граў беларускую музыку, а напрыканцы вечара артысты нават вучылі танцаваць кракавяк.

Выставу зладзілі спецыялісты Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі разам з супрацоўнікамі Дзяржаўнага музея гісторыі беларускай літаратуры.

Кастусь Сталярчук,
супрацоўнік Інстытута культуры Беларусі

ТРАДЫЦЫ

Мелодыі святла і дабрыні

Фестываль духоўнай музыкі “Магутны Божа” аб’ядноўвае людзей, якія ў паўсядзённым жыцці спрабуюць не забывацца пра высокі сэнс быцця

Ягор Уладзіміраў

Ініцыятыва творчага духоўнага форуму ў Магілёве належыць тагачаснаму пробашчу магілёўскага касцёла Унебаўзяцця Найсвяцейшай панны Марыі, цяпер біскупу Віцебскаму Уладзіславу Бліну. Назва фэста — з верша Наталлі Арсенневай “Магутны Божа”, які ў спалучэнні з узвышанай музыкай кампазітара Міколы Равенскага стаў сапраўдным духоўным гімнам хрысціян Беларусі. І выконваецца цяпер на самых розных, не толькі рэлігійных мерапрыемствах.

У фестывалю, які не мае асаблівай камерцыйнай прывабнасці, няпросты лёс. Былі часы, калі яго хацелі нават закрыць. Але фэст выстаўляў. Сёлета пад час адкрыцця свята мэр Магілёва Станіслаў Барадаўка ёмка вызначыў сакрэт яго жывучасці: “Фестываль аб’ядноўвае людзей на глебе духоўнасці, чысціні ідэй і намераў”.

Сёлета фэст праходзіў у пашыраным фармаце. Упершыню канцэрты ладзіліся і на стадыёне “Спартак”, галоўнай спортпляцоўцы Магілёва. Гледачы апладзіравалі

артыстам з Сербіі, Расіі, Украіны, Італіі, Польшчы, Мексікі. У ліку ўдзельнікаў свята былі Дзяржаўная Акадэмічная пеўчая капэла з Санкт-Пецярбурга, маскоўскі фальк-гурт “Русічы”, беларуская арт-група “Чысты голас”, оперная спявачка з Мексікі Аляксандра Гарсія Сандавал. На плошчы Зорак, а таксама на Архірэіскім вале можна было паслухаць жывую музыку, далучыцца да мастацтва званагоў.

На канцэрце арганнай музыкі ў касцёле Святога Станіслава

Галасы званоў — гэта ўжо сімвал фестывалю “Магутны Божа”

цывальныя нумары, светлае шоу. Выступалі Дзяржаўны ансамбль танца Беларусі, харэаграфічны ансамблі “Церніца” і “Алеся”, узорны гурт “Вясна” і іншыя.

Па традыцыі прайшлі конкурсы вакалістаў, харавых калектываў з 11 краін. Гран-пры міжнароднага конкурсу сярод вакальных ансамбляў і харавых калектываў атрымалі магіляўчане, дакладней — акадэмічны хор філіяла Беларускай акадэміі музыкі пад кіраўніцтвам

Ірыны Пякарскай. Сярод вакалістаў першае месца ў расіянке Святланы Беяковай. “Жыхары Магілёва — шчаслівы народ, — адзначыў на цырымоніі ўшанавання пераможцаў конкурсу заслужаны дзеяч мастацтваў Расіі, прафесар, загадчык кафедры харавога дырыжыравання Маскоўскай дзяржкансерваторыі імя П. І. Чайкоўскага Станіслаў Калінін. — У горадзе на Дняпры пастаянна гучыць цудоўная музыка, якая выходзіць у душы людзей дабрыню, радасць прыналежнасці да вялікага спеўнага славянскага мастацтва”. Госць парадаваўся, што сёлета “Магутны Божа” сабраў вялікую колькасць выдатных хораў з Беларусі і Расіі, выказаў упэўненасць, што рэха фестывалю разнясецца і па іншых краінах свету: “Дай бог, каб горад у далейшым стаў цэнтрам славянскай пеўчай культуры. Для гэтага тут усё ёсць: таленавітыя музыкі, моцныя творы, спецыялісты-прафесіяналы”.

У аргкамітэце фэсту “Магутнага Божа” разлічваюць, што ў наступным годзе да яго далучацца новыя ўдзельнікі.

ПАРАЛЕЛІ

Пра мінулае і пра будучыню...

Беларускую мову ў Маскоўскім дзяржуніверсітэце сталі вывучаць не толькі філолагі, але і гісторыкі

Беларуская мова ўжо даўно выкладаецца на філалагічным факультэце Маскоўскага дзяржаўнага ўніверсітэта. А нядаўна гэтая дысцыпліна была ўключана і ў праграму студэнтаў, якія вывучаюць гісторыю постсавецкіх краін. Пра гэта паведаміў дэкан гістарычнага факультэта навучальнай установы Сяргей Карпаў на навукова-практычнай канферэнцыі “Расія — Беларусь — Саюзная дзяржава: гуманітарнае вымярэнне”.

Сяргей Карпаў адзначыў, што нельга вывучаць гісторыю краіны без ведання яе мовы. Таму цяпер кожны студэнт у Маскоўскім дзяржуніверсітэце, які вывучае гісторыю Беларусі, вывучае і беларускую мову.

Навукова-практычная канферэнцыя была прымеркавана да 20-годдзя ўстанавлення дыпламатычных адносін паміж Беларуссю і Расіяй. У ёй удзельнічалі вядучыя расійскія і беларускія навукоўцы і палітолагі. Пад час сустрэчы яны абмяркоўвалі пытанні супрацоўніцтва дзвюх краін у гуманітарнай сферы, а таксама перспектывы развіцця еўразійскага інтэграцыйнага працэсу.

Інстытут гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі пад час канферэнцыі падпісаў дзве дамовы аб супрацоўніцтве — з гістарычным факультэтам Маскоўскага дзяржуніверсітэта і Нацыянальна-культурнай аўтаноміяй “Беларусы Масквы”.

Каштоўны падарунак ад Майстра

Карцінная галерэя Бабруйскага мастацкага музея імя Георгія Паплаўскага адкрылася пад час святкавання 625-годдзя горада

Пятро Лодкін

Гэтую падзею ў горадзе на Бярэзіне чакалі амаль сем гадоў: упершыню афіцыйна Георгій Георгіевіч заявіў аб намеры зрабіць каштоўны дар землякам 29 снежня 2006 года, на ўрачыстым адкрыцці сваёй юбілейнай выставы ў Бабруйску. І вось — вернісаж, урачыстае адкрыццё галерэі. Георгій Паплаўскі — народны мастак Беларусі, правядзены член Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі і Расійскай акадэміі мастацтваў, лаўрэат шэрагу прэстыжных айчынных, міжнародных прэмій і ўзнагарод. Шлях у мастацтва ён пачаў больш за паўстагоддзя таму. Стварыў выдатныя творы станкавай і кніжнай графікі, жывапісу, акварэлі. Яны ўпрыгожваюць музейныя і прыватныя калекцыі ў Беларусі, шэрагу іншых краін. Творчая спадчына гэтага мастака неабсяжная, але галоўнае,

што вылучае Майстра, — ягоная глыбокая, непарыўная сувязь з важнымі, надзённымі праблемамі Бацькаўшчыны і свайго часу.

Сучаснікі з павагай ставяцца да Георгія Паплаўскага, яго творчасці. На першай экспазіцыі ў новай галерэі можна пабачыць каля дзясятка графічных работ мастака. Неўзабаве ад яго чакаюць шырокую экспазіцыю жывапісу, графікі і акварэляў. А стварыць у Бабруйску карцінную галерэю прапанавалі мясцовыя мастакі і кіраўніцтва мастацкага музея. Без падтрымкі гарадскіх уладаў, вядома ж, было не абысціся. “Залы пастаяннай экспазіцыі і фондасховішча адпавядаюць усім сучасным патрабаванням да захоўвання твораў мастацтва”, — адзначыў старшыня Бабруйскага гарвыканкама Дзмітрый Бонахаў пад час урачыстага адкрыцця галерэі. І выказаў надзею, што ў бабруйскіх мастакоў ёсць дадатковы

стымул, каб прымнажаць калекцыю гарадскога музея.

Дарэчы, з Бабруйскім звязаны імёны многіх мастакоў, чыя творчасць таксама стала культурным

мастацкі музей пачаў фарміраваць з 2004 года. Цяпер у ім у асноўным жывапіс і кераміка: творы Валерыя Назарава, мастака-пастаноўшчыка кінафільма “Анастасія Слуцкая”,

У мастака Георгія Паплаўскага адметны творчы почырк

здабыткам усёй Беларусі: Людвіг Асецкі, Альгерд Малішэўскі, Леанід Марчанка... Так, у горадзе уважліва ставяцца да развіцця мастацтва. Свой фонд Бабруйскі

расійскага жывапісца Мікалая Давыдава, беларускага жывапісца Паўла Масленікава, удзельнікаў міжнародных пленэраў па кераміцы “Art-Жыжаль”. Сённяшня

экспазіцыя галерэі пабудавана менавіта на працах бабруйскіх мастакоў: Эдуарда Белагурава, Леаніда Марчанкі, Максіма Калтыгіна, Юрыя Нікіфарова, Уладзіміра Рубцова, Уладзіміра Дамарада і іншых. А гэта толькі пачатак”, — упэўнена дырэктар музея Святлана Прывалава, якая, дарэчы, кіруе ім больш за 20 гадоў.

Варта адзначыць, што будынак галерэі знаходзіцца ў самым цэнтры горада, ён уражвае сваімі памерамі, знешнім выглядам. Няма сумневу, што з часам галерэя стане візітнай карткай горада, цэнтрам мастацкай культуры Бабруйска.

Дарэчы

Сёлета на цырымоніі ўрачыстага адкрыцця “Славянскага базару ў Віцебску” былі ўшанаваны лаўрэаты прэміі Саюзнай дзяржавы ў галіне літаратуры і мастацтва за 2011-2012 гады. Адным з іх стаў беларускі мастак Георгій Паплаўскі.

РОДНЫ БЕРАГ

Духоўны скарб, высокая вяршыня

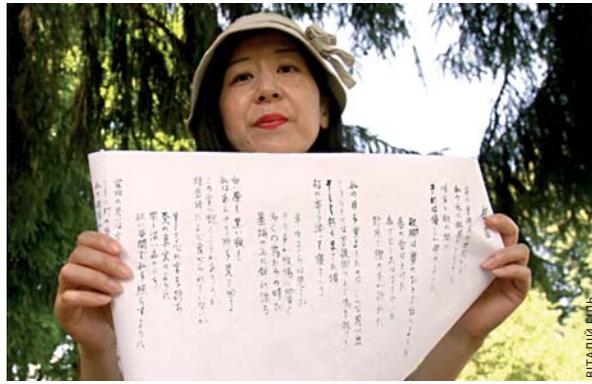
(Заканчэнне. Пачатак на стар. 1)

Вядома ж, скарб той, думалася мне ў Вязынцы, і па сёння прыхаваны, даступны далёка не ўсім. А толькі для тых, хто “і сэрцам, і думамі” гаворыць з Купалам — на адной мове душы. Хто здольны ўзвысіцца да тых высокіх ісцін, якія праз усё жыццё пакутліва спасцігаў сам пісьменнік. І як тут не ўзгадаць паданне пра Папараць-кветку: яна ж не ўсім, а толькі тым, хто яе знойдзе, адкрывае дар пранікаць у таямніцы быцця...

Тут, на зямлі Купалы, хочацца думаць пра высокае, гаварыць вершамі. “Я буду маліцца і сэрцам, і думамі, / Распетаю буду маліцца душой, / Каб чорныя долі з мяцеліцаў шумамі / Ўжо больш не шалелі над роднай зямлёй...” Гэтымі словамі з “Малітвы” Янкі Купалы, якая стала шырока вядомай песняй дзякуючы кампазітару Алегу Моўчану і знакамітаму мулявін-

каму ансамблю “Песняры”, пачаў выступленне на га-лоўнай сцэне свята міністр культуры Павел Латушка. Як для рускіх Пушкін, для англічан — Шэкспір, для ўкраінцаў — Шаўчэнка, так і для беларусаў Купала стаў нацыянальным геніем. Да таго ж ён і светач сусветнай культуры. “Калі б мы сёння стваралі пантэон нацыянальнай славы постацяў, якіх варта ўзнесці на Алімп, то я перакананы: Купала зняў бы там найвышэйшае месца,” — лічыць Павел Латушка.

Творы Песняра дапамагаюць духоўнаму росту кожнага, хто ў іх паглыбляецца. Мы можам ганарыцца, што ў народзе нашым ёсць такі творца. Глыбока сімвалічна, што менавіта ў свяшчэнную для беларусаў Купальскую пару нарадзіўся пэат — быццам сам Усявышні даў нам магутны імпульс натхнення, станючай энергетыкі ў ягонай асобе. Гэты высокі зарад

У Купалаўскай Вязынцы з натхненнем святкавалі юбілей Песняра

творчасці, разважаў далей міністр культуры, Янка Купала пранёс у сабе праз усё жыццё. І ён збярогся, той магутны духоўны ток, па гэты час. Купала пражыў з намі ўжо 130 гадоў — і будзе жыць у стагоддзях, пакуль жывы сам народ беларускі.

Да помніка Янку Купалу ў Вязынцы ўскладаліся кветкі, было шмат жадаючых паглядзець мемарыяльны пакой у рэстаўраванай хаце, дзе нарадзіўся Купала. Яе, дарэчы, сям’я Луцэвічаў арандавала ў пана Станісла-

ва Замбжыцкага, нашчадкі якога таксама былі запрошаны на ўрачыстасць. Многія з асадамі пілі вадзіцу з мясцовай крыніцы, якая падпітвае прыгожую сажалку пры хаце. Вада крынічная — смачная, халодная!

На радзіму Песняра завіталі, радавалі спевамі, музыкай, танцамі многія творчыя калектывы. Сярод іх — і цэлы Дзяржаўны акадэмічны народны хор імя Генадзя Цітовіча. А на меншай сцэнічнай пляцоўцы,

непадалёк ад Купалавай хаты, выступалі гурты, беларускія паэты, на творчасць якіх, як вобразна сказаў адзін з іх, пралілося жыццядайнае святло са шчодрых купалаўскіх крыніц. Гучалі вершы Янкі Купалы з розных вуснаў, у тым ліку і ў перакладах на розныя мовы. Нават на японскай. Уласныя пераклады твораў “А хто там ідзе?” і “Спадчына” чытала, напрыклад, Масака Тацумі, для якой купалаўская Беларусь стала другой радзімай па жыцці.

Лірыка “Гарадоцкага Парнаса”

Пра аўтара паэмы “Тарас на Парнасе” Канстанціна Вераніцына ўзгадвалі на свяце народнай творчасці, паэзіі і фальклору ў Гарадку, што на Віцебшчыне

“Гарадоцкі Парнас” — заўсёды велічная, эмацыйная дзея. Там пануюць высокая лірыка і зямная філасофія, ствараецца атмасфера народных гулянняў.

На працягу дня глядачы атрымлівалі асалоду ад выступленняў народнага ансамбля гарманістаў з метадычнага цэнтра “Яблынька”, ансамбляў “Гарэнікі” з Шумілінскага раёна і “Всялосць” з Горак. Дарэчы, менавіта ў гэтым горадзе Магілёўшчыны вучыўся і будучы класік беларускай літаратуры Канстанцін Вераніцын.

На свяце былі сувеніры ад гарадоцкіх майстроў. І ад заўсёдных “тарасаўскіх прысмакаў” проста вочы разбягаліся.

Прысутнічаў на свяце і аўтар нямецкага перакладу паэмы “Тарас на Парнасе”, дацэнт кафедры нямецкай мовы Віцебскага дзяржуніверсітэта Уладзімір Папковіч. Многія госці імпрэзы наведвалі малую радзіму Вераніцына — вёску Астраўляны. Менавіта там у 1855 годзе ён і напісаў свой знакаміты твор.

Канстанцін Карнялюк

ДАБРЫНЯ

Каб не счарсцвелі душы...

Мінскаму Дому міласэрнасці, які стаў унікальным сацыяльным праектам, споўнілася дзесяць гадоў

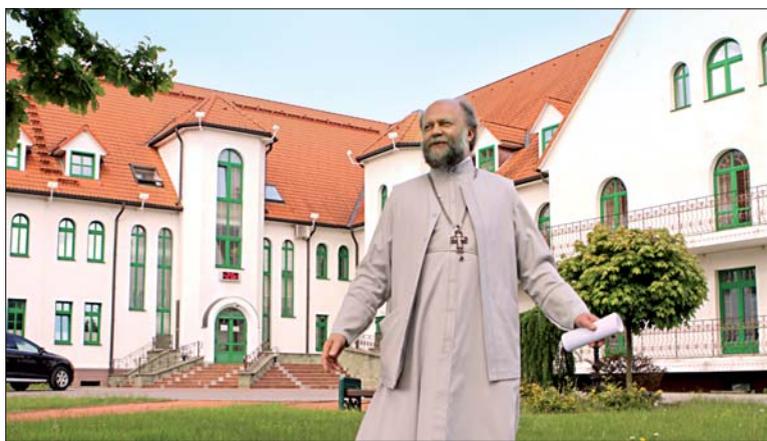
Кацярына Мядзведская

Шасцігадовую Ганну Стэльмах бацькі аддалі ў першы клас пачатковай школы з праваслаўнай формай выхавання, што працуе пры ДOME міласэрнасці. Тут акрамя агульных дысцыплін дзяўчынка будзе вывучаць Закон Божы, знаёміцца з азамі праваслаўя. Маці і бацька, Вольга і Аляксандр Стэльмахі, спадзяюцца, што вучоба ў такой школе дапаможа дзіцяці не згубіць прыроднай духоўнай чысціні і шчырасці, не стаць жорсткай і абьякавай да чужога гора.

Па сутнасці, сам мінскі Дом міласэрнасці можна назваць астраўком дабрывы. У тым я ўпэўнілася, калі была з калегамі-журналістамі на экскурсіі. Здавалася, знаходзішся ў сценах цудатворнага храма, дзе знікаюць хваробы, злосць, зайздрасць... У гасцінным будынку сапраўды

штодзень дапамагаюць дзясяткам інвалідаў, сірот, а таксама сем’ям, якія выходзяць зэтака з абмежаванымі магчымасцямі. Тут праходзяць заняткі для моладзі, працуе нядзельная школа, створана багатая прыходская бібліятэка імя Серафіма Сароўскага.

Нібы ў музеі адчуваеш сябе ў іканапіснай майстэрні Дома міласэрнасці. У ёй майстры-мастакі стварылі ўжо больш за дзвесце ікон і некалькі плашчаніц, вялікіх памераў палотнаў з вышыванымі або маляванымі выявамі Ісуса Хрыста. Многія з гэтых рэчаў знаходзяцца ў краінах Еўропы і ў Амерыцы. Далёка за межамі Беларусі вядома і швейная майстэрня “Залатая рызніца”. У ёй шуюць адзенне для свяшчэннікаў — з ільну, шоўка, парчы. Прычым аздабленні і вышыўку майстры робяць амаль цалкам уручную.

Протаіерэй Фёдар Поўны каля Дома міласэрнасці

Восем гадоў таму на тэрыторыі Дому міласэрнасці побач з дзіцячымі пляцоўкамі і ўтульнымі месцамі для адпачынку з’явілася і крыніца. Непадалёк месціцца храм святога Іова Шматпакутнага. Тысячы людзей наведваюць яго, шмат пілігрымаў прыязджае з-за мяжы. А колькі хворых прайшло праз рэабіліта-

цыйны цэнтр “Элеас”? У ім бясплатна лечаць ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны, воінаў-афганцаў, інвалідаў...

Увесь гэты комплекс узводзіўся па ініцыятыве і з вялікай энергіяй айца Фёдара Поўнага. Аднак настояцель Усіхсвяцкага прыходу, які завяршае яшчэ адзін унікальны праект — узвядзенне Храма-

помніка ў гонар Усіх Святых і ў памяць бязвінна забітых у Айчыне нашай, — падкрэслівае: дасягнутае стала магчымым толькі дзякуючы падтрымцы вернікаў і, вядома ж, дзяржавы.

Так, шмат зроблена за дзесяць гадоў! Аднак, па словах айца Фёдара, усякая ідэя добрая ў развіцці. Таму ў далейшых планах — стварэнне дзённага стацыянара і паліклінікі, набыццё сучаснага медабсталявання. “Дом міласэрнасці сам па сабе ўнікальны, — гаворыць айцец Фёдар. — І таму ў нас шмат хто пераймае вопыт. Па сутнасці, гэты праект — наватарская пляцоўка, на якой адпрацоўваюцца розныя формы супрацоўніцтва рэлігійных і дзяржаўных структур”.

А яшчэ айцец Фёдар называе Дом міласэрнасці дарогай з сустрэчным рухам, дзе ўсе ідуць насустрач адзін аднаму — каб дапамагчы і аб’ядноўвацца.